

Наталія СТОРОНСЬКА,
канд. мист., доц. кафедри музично-теоретичних дисциплін
та інструментальної підготовки
факультету початкової освіти та мистецтва
Дрогобицького державного педагогічного
університету імені Івана Франка;

Адріана МАРКУСЬ,
здобув. другого (магістерського) рівня вищої освіти
факультету початкової освіти та мистецтва
Дрогобицького державного педагогічного
університету імені Івана Франка.

ПЕДАГОГІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ ВИДАТНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ПІАНІСТКИ ЛЮБКИ КОЛЕССИ

Цього року виповнилось 120 років з дня народження та 25 років з дня смерті видатної української піаністки Любки Колесси (19.05.1902, Львів – 15.08.1997, Оттава). Мистецтву гри на фортепіано Любка Колесса навчалася у провідних педагогів Європи: М. Діджелі, Л. Терна, Е.фон Зауера, Е. Д'Альбера. Завдяки своєму таланту та працьовитості, їй вдалось досягти блискучих успіхів у концертній діяльності, яка тривала понад 30 років, та географічно охоплювала увесь європейський, та, частково, американський континенти. Проте вагомою була і її педагогічна діяльність, значення якої неможливо переоцінити, адже виняткову школу фортепіанного виконавства, якою вона володіла, українська піаністка передала майбутнім поколінням через своїх учнів.

Ключові слова: *українські піаністи, виконавська школа, концертна діяльність, педагогічна майстерність.*

Майбутня піаністка народилась у родині відомого громадського діяча, професора Львівського університету. Коли Любці виповнилось п'ять років, родина переїздить до Відня після обрання Олександра Колесси послом від Галичини до австрійського парламенту. Музичний талант дівчинка успадкувала від бабусі, Ольги Літинської, учениці Карла Мікулі, яка передала онуці велику любов до творчості Ф. Шопена. Починаючи з 20-х рр. ХХ ст. систематично концертувала Європою. На початку 1930-х рр. Любка Колесса давала близько

150 концертів на рік. У 1937 р. переїжджає до Англії. На піку її концертної кар'єри у 1940 р. переселяється до Канади, де розпочинає педагогічну діяльність. З 1942 р. викладає фортепіано в Королівській консерваторії Торонто, а у 1946–1949 рр. завідує фортепіанним відділом новоствореної Вищої школи. Продовжує концертувати до 1954 р.

Уже у 50-х рр. ХХ ст., «зійшовши» з Великої сцени Л. Колесса повністю присвячує себе педагогічній та просвітницькій роботі. Піаністка послідовно працює «у стилях», готуючи цикли програм для радіо Торонто. Працює у найкращому музичному закладі Канади – Консерваторії музичного і драматичного мистецтва (працює до 1973 р.). У 1959–1960 рр. на запрошення Романа Савицького викладає в Українському музичному інституті Америки в Нью-Йорку [2, с. 88]. Л. Колесса виховала плеяду талановитих піаністів, таких як Іриней і Любу Жук, Андре Аселена, Ричарда Греска, Джона Гавкінса, Джона Мак Кея, Клермона Пепена та інших. Не менш, як 15 її учнів внесено до національної Музичної енциклопедії Канади [4, с. 103].

Про педагогічну манеру «Мадам К», як називали піаністку студенти, так згадує концертуючий піаніст української діаспори Іриней Жук: «...мала виняткову здібність у підборі репертуару, якийби відповідав тому чи іншому студенту. В її класі повсякчасно звучали рідко виконувані твори. Як педагог вона зосереджувалася перш за все на грі з вільними м'язами і повною вагою руки, а також на теплоті і глибині звуку, контрольованого навантаженням цілої руки» [2, с. 90].

Щодо виконавського стилю Л. Колесси, який вона успадкувала від своїх славетних вчителів, і якому навчала своїх послідовників, можна окреслити так: «чисто романтичний за природою самого ставлення до музики, піднесеного, емоційного і щирого, але приправлений виконавськими нормами початку ХХ століття, за якими предметом уваги слухача стає сама особистість піаніста, що володіє надзвичайною віртуозною майстерністю і виділяється особливим обличчям. ... Їй властива була тонка музикальність і добрий смак, що у всіх

випадках оберігали артистку від будь-яких перебільшень чи грубощів» [3, с. 26].

Висновки. Таким чином, здійснивши фрагментарний огляд педагогічної діяльності української піаністки світової слави, бачимо, що працюючи у багатьох престижних музичних закладах Канади, Любка Колесса виховала цілу плеяду музикантів, у тому числі і піаністів української діаспори. Проживши усе життя за межами України, вона завжди позиціонувала себе як українську мисткиню, виконувала твори українських композиторів, творчість яких була під суворою заборонаю на Батьківщині, виступала на естраді в українських строях, у такий спосіб пропагуючи українське музичне мистецтво в світовому музичному просторі. Сьогодні надзвичайно важливо відроджувати виконавсько-педагогічні здобутки постатей, таких як Любка Колесса, адже їх діяльність, як і сто років тому, надихає українців до боротьби за свою Незалежність.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бобицька В. Трактатування мистецтва Л. Колесси у рецензіях німецької критики. Любка Колесса, українська піаністка : статті та матеріали / ред.-упор.: Н. Кашкадамова, В. Бобицька. Львів : Літопис, 2011.
2. Жук І. Любка Колесса: педагогічна і концертна діяльність в Канаді. *Українська фортепіанна музика та виконавство : матеріали III конференції АППУ*. Львів, 1994. 17–20 жовтня.
3. Кашкадамова Н. Фортеп'яне мистецтво у Львові : Статті. Рецензії. Матеріали. Тернопіль : Астон, 2001. 400 с.
4. Лабанців-Попко З. Сто піаністів Галичини. Львів, 2008. 224 с.